

Vroege behandeling betekent een betere kwaliteit van leven

“Chronische rugpijn komt wereldwijd enorm veel voor. Slechts een klein percentage daarvan is axiale SpA. Geen enkel signaal wijst regelrecht naar deze ziekte; de diagnose is een samenhang van factoren”, vertelt Astrid van Tubergen, reumatoloog in het Maastricht Universitair Medisch Centrum. “Dat maakt het voor huisartsen lastig uit alle lage rugpijnen de mensen met axiale SpA te filteren. Toch is dat belangrijk, want hoe eerder axiale SpA wordt behandeld, des te beter de prognose op de langere termijn is.”

“Axiale SpA is een inflammatoire ziekte, wat betekent dat er ontstekingen in je lichaam zitten: in je bekken, je wervelkolom en/of je gewrichten. De bekendste vorm van axiale SpA is de ziekte van Bechterew. Hierbij zijn er op een röntgenfoto afwijkingen in het bekken of de wervelkolom te zien. Daarnaast bestaat er een vorm waarbij er geen – of nog geen – afwijkingen te zien zijn, de nietradiografische axiale SpA. Je kunt naast axiale SpA ook perifere SpA hebben met ontstekingen in de (grote) gewrichten van je armen of benen. Axiale SpA begint meestal onder de 45 jaar; vaak krijg je al tussen je twintigste en dertigste jaar de eerste signalen.

Rugpijn en ochtendstijfheid

Kenmerkend voor axiale SpA is het chronische karakter: je hebt langer dan drie maanden dagelijks klachten van rugpijn. Word je er 's nachts wakker van en heb je last van een ochtendstijfheid die beter ordt als je beweegt? Dan kan dat duiden op een inflammatoire rugpijn. Je huisarts of reumatoloog zal vragen naar je klachten, en bekijken of deze kunnen passen bij axiale SpA.

Familie van ontstekingsziekten

Om tot de diagnose axiale SpA te komen, zal de reumatoloog een aantal zaken uitvragen, zoals over aanverwante ziekten en ziekte in de familie. Axiale SpA maakt deel uit van een groep van ontstekingsziekten die onderling verbonden zijn: de huidziekte psoriasis, de oogziekte uveïtis en inflammatoire darmziekten (IBD),

waaronder de ziekte van Crohn. Het onderliggende mechanisme komt overeen, maar de ziekten uiten zich anders. Bij mensen met axiale SpA komt vaak ook een van deze ziekten voor. Deze treden niet altijd gelijktijdig op. Ook kunnen deze ziektebeelden in de familie voorkomen.

Bloedonderzoek

Als je klachten plus aanverwante ziekten (eventueel binnen je familie) en het lichamelijk onderzoek duiden op axiale SpA, wordt er vaak bloedonderzoek gedaan om nog meer zekerheid te krijgen over de diagnose. Je arts zal dan de CRPwaarde in je bloed laten bepalen. Een verhoogd CRP geeft aan dat er een ontsteking is. Het CRP kan echter normaal zijn, ook al is er sprake van axiale SpA.

Erfelijke factor HLA-B27

Je reumatoloog kan eventueel je bloed laten testen op het gen HLA-B27. Dit is een erfelijke factor die vaak aanwezig is bij mensen met axiale SpA, maar ook in mindere mate wordt gevonden bij mensen met uveïtis (oogontsteking), psoriasis en de ziekte van Crohn.

Röntgenfoto en MRI

Ontstekingen in de wervelkolom kunnen leiden tot vergroeiingen van de heiligbeengewrichten, rugof nekwervels. Deze afwijkingen zijn te zien op een röntgenfoto. Maar in een vroeg stadium van de ziekte kan het zijn dat er nog geen afwijkingen zichtbaar zijn, en niet iedereen met axiale SpA krijgt op den duur deze afwijkingen. Als er op de röntgenfoto geen afwijkingen te zien zijn, kan zo nodig een MRIscan worden gemaakt om extra informatie te krijgen. Een MRIscan geeft niet alleen afwijkingen van het bot weer, maar laat ook ontstekingsverschijnselen beter zien. Het nadeel van een MRIscan is dat deze ook afwijkend kan zijn zonder dat er sprake is van een ontstekingsziekte. Een MRI wordt dus alleen ingezet als de verdenking op axiale SpA groot is en deze echt kan bijdragen aan de diagnose.

Man/vrouw

Axiale SpA komt bij vrouwen nagenoeg net zoveel voor als bij mannen. De ziekte uit zich alleenanders. Mannen hebben vaker rugpijn met een inflammatoir karakter, en zij hebben ook vaker afwijkingen op een röntgenfoto: daarmee voldoen zij aan de criteria van de ziekte van Bechterew. Bij vrouwen zien we vaker afwijkingen in de nek. Vrouwen hebben ook vaker perifere ontstekingen, naast de ontstekingen in de wervelkolom, bijvoorbeeld ontstekingen van de gewrichten, een enthesitis (ontsteking van de pezen of peesaanhechtingen, voornamelijk van de achillespees of hielspoor) of dactylitis (worstvormige ontstekingen in de vingers). En ze hebben vaker daarbij ook psoriasis of een inflammatoire darmziekte.

Goed geïnformeerd zijn

Het is dus een combinatie van factoren die erop wijzen dat iemand axiale SpA heeft. Als je de diagnose krijgt, wordt eerst heel goed uitgelegd wat je ziekte inhoudt. Met meer kennis van je ziekte krijg je meer grip op de behandeling. Ik leg ook uit waarom bewegen zo belangrijk is (zie artikel op pagina 18). Je kunt gaan sporten of bewegen in een oefengroep, of naar een fysiotherapeut gaan om oefeningen te leren, als je maar blijft bewegen.

Gezond leven

Als iemand rookt, raad ik aan te stoppen. Iedereen weet dat roken de kans op hart- en vaatziekten en verschillende vormen van kanker vergroot. Maar roken heeft ook een nadelig effect op het verloop van je axiale SpA. Mensen die roken hebben over het algemeen meer vergroeiingen van de rug. Stoppen met roken is helaas niet makkelijk.

Axiale spondyloarthritis

Een chronische ontstekingsziekte die vooral de wervelkolom en bekken treft, wat leidt tot rugpijn en stijfheid.

'Met kinderen is het meer zoeken naar de balans'

Elly vertelt over de impact van axiale SpA op haar leven.

'Jouw mening telt'

Psycholoog en communicatieonderzoeker Arwen Pieterse over samen beslissen.

Bent u een arts met voorschrijfbevoegdheid?

Bekijk exclusieve informatie op ons zorgverlener portaal.

[Leer meer](#)

Source URL: <https://prod1.novartis.com/nl-nl/therapeutische-gebieden/reumatologie/vroege-behandeling-betekent-een-betere-kwaliteit-van-leven>

List of links present in page

1. <https://prod1.novartis.com/nl-nl/nl-nl/therapeutische-gebieden/reumatologie/vroege-behandeling-betekent-een-betere-kwaliteit-van-leven>
2. <https://prod1.novartis.com/nl-nl/nl-nl/therapeutische-gebieden/reumatologie/axiale-spondyloartritis>
3. <https://prod1.novartis.com/nl-nl/nl-nl/therapeutische-gebieden/reumatologie/met-kinderen-het-meer-zoeken-naar-de-balans>
4. <https://prod1.novartis.com/nl-nl/nl-nl/therapeutische-gebieden/reumatologie/jouw-mening-telt>
5. <https://www.zorgverlener.novartis.nl/therapeutische-gebieden/reumatologie/reumatologie>